

OBSAH

1. ÚVOD	7
1.1. Pojem jakosti	7
1.1.1. Vývoj pohledu na jakost	7
1.1.2. Definice jakosti	9
1.1.3. Třída jakosti	11
1.2. Znaky jakosti produktu	12
1.2.1. Užité vlastnosti výrobku	12
1.2.2. Užité vlastnosti služby	14
1.2.3. Užité vlastnosti procesu	14
1.3. Strategická koncepce C – Q – T	14
1.4. Národní politika podpory jakosti	15
2. SMYČKA JAKOSTI	17
2.1. Popis smyčky jakosti	18
2.2. Přístupy k zabezpečování jakosti	20
2.2.1. Marketing	20
2.2.2. Navrhování výrobku (služby)	22
2.2.3. Vývoj	22
2.2.4. Zásobování	25
2.2.5. Výroba	27
2.2.6. Kontrola	29
2.2.7. Balení a skladování	31
2.2.8. Prodej a distribuce	31
2.2.9. Poprodejní servis	31
2.2.10. Likvidace	35
3. ZÁKLADY ŘÍZENÍ JAKOSTI	37
3.1. Místo systému řízení jakosti v řídicím systému firmy	37
3.2. Tvorba systému řízení jakosti	38
3.2.1. Organizační struktura útvaru řízení jakosti	38
3.2.2. Zásady tvorby systému řízení jakosti	39
3.2.3. Vliv faktorů odvětví na systém řízení jakosti	40
3.3. Příprava a zavádění systému řízení jakosti	41
3.4. Nástroje řízení jakosti	42
3.4.1. 7 jednoduchých nástrojů jakosti	44
3.4.2. Sedm nástrojů managementu	46
3.5. Základní metody řízení jakosti	48
3.5.1. Metoda FMEA	48
3.5.2. Metoda QFD	51
3.5.3. Cyklus P – D – C – A	53
3.5.4. Deník kvality	54
3.5.5. Metoda POKA – YOKE	54
3.5.6. Metoda FTA	54
3.5.7. Analýza spolehlivosti	54
4. ÚLOHA LIDSKÉHO ČINITELE V JAKOSTI	56
4.1. Úkoly vrcholového vedení v řízení jakosti	56
4.2. Lidský faktor ovlivňující jakost	57

5. SPOKOJENOST ZÁKAZNÍKŮ	59
6. PŘÍSTUPY K ŘÍZENÍ JAKOSTI	63
6.1. Systém řízení jakosti dle norem ISO 9000	63
6.2. Total Quality Management	65
6.3. Environmentální management – ISO 14 000	70
7. EKONOMIKA JAKOSTI	73
7.1. Podstata ekonomiky jakosti	73
7.2. Náklady na jakost	74
7.2.1. Náklady na jakost u výrobce	74
7.2.2. Náklady na jakost u uživatele	76
7.2.3. Celospolečenské náklady na jakost	76
8. STRATEGIE JAKOSTI PODNIKU	78
8.1. Rozlišení řízení jakosti	78
8.1.1. Politika jakosti	79
8.1.2. Plánování jakosti	81
8.1.3. Výchové programy k jakosti	82
8.1.4. Zásady uplatňované při tvorbě organizační struktury ŘJ	83
8.1.5. Spolupráce s dodavatelem	83
8.1.6. Vazba řízení jakosti na marketing a vývoj	84
8.1.7. Sledování efektů jakosti	85
8.1.8. Prověrky systému řízení jakosti	85
9. CERTIFIKACE	87
9.1. Důvody certifikace	88
9.2. Činnost poradenské firmy	88
9.3. Nejdůležitější fáze auditu	91
10. OCHRANA SPOTŘEBITELE	93
10.1. Ochrana spotřebitele v České republice	94
10.1.1. Regulovaná oblast	95
10.2. Státní instituce	96
10.3. Spotřebitelské organizace	97
10.4. Spotřebitelé	98
10.5. Přehled souvisejících zákonů	99
11. METODY A TECHNIKY HODNOCENÍ VÝROBKŮ	101
11.1. Testování výrobků	101
11.1.1. Ukazatel jakosti	102
11.2. Označování výrobků	104
12. CENY ZA KVALITU	106
12.1. Demingova cena	106
12.2. Cena Malcolma Baldrige	106
12.3. Evropská cena za jakost	106
12.3.1. Kriteria kodelu EFQM	107
12.4. Cena České republiky za jakost	110

13. TRENDY V ŘÍZENÍ JAKOSTI	112
13.1. Všeobecné trendy	112
13.2. Situace v USA	113
13.3. Situace v Japonsku	114
13.4. Situace v Evropském společenství	117
13.5. Cesty k dosažení vyšších úrovní v řízení jakosti	117

Zakládáním předpokladem pro úspěšnou realizaci osobitých výrobků na evropském, případně světovém trhu, je podstatné zvýšení jejich jakosti. Je třeba zdůraznit celkově přijatý základní imperativ mezinárodního trhu, ve kterém je kvalita výrobku dominantním kritériem úspěšnosti, jež svým významem předsahuje v dané třídě výrobků i cenu.

CÍL

- Po prostudování této kapitoly byste měli být schopni:
 - vysvětlit podstatu pojmů jakost
 - popsat a specifikovat základní vlastnosti výrobku, požadované úroveň a cenu.

1.1. POJEM JAKOSTI

Je možné konstatovat, že v současné době jakost výrobků je nevyhnutelným činitelem ovlivňující zisk a postavení firmy na světovém trhu. Toto tvrdí dokonce i výsledky výzkumu, ve kterém se zjistilo, že po:

- 95% dotazovaných je jakost klíčem k úspěchu;
- 95% - " - " - zdrojem konkurenční výhody;
- 78% - " - " - zdrojem produktivity;
- 75% - " - " - záležitosti všech [5].

1.1.1. VÝVOJ POHLEDU NA JAKOST

V průběhu vývoje průmyslové výroby je možné vysledovat následující etapy vývoje pohledu na jakost:

A) JAKOST VÝROBKU JAKO JEHO BEZVADNOST

Jakost výrobku se zabezpečovala následovně kontrolou podle stávajících technických pravidel a předpisů. Byl-li výrobek podle nich ošetřen bez vady, byl prohlášen a označen za jakostní. Tento kontrolní přístup měl oporu ve staré průmyslové tradici. Zjednotěná pojetí se zobrazilo v tom, že jakost výrobku byla pojmována zejména jako shoda s technickou normou